

Spoštovana bralka in bralec,

tumorji prebavil (rak požiralnika, želodca, trebušne slinavke, jeter, žolčnika, žolčnih vodov, ozkega in širokega črevesa ter danke) so najbolj pogosta rakava bolezen, saj predstavljajo eno tretjino vseh malignih bolezni. Incidenca raka želodca, ki je bil v preteklih desetletjih med tumorji prebavil na prvem mestu, se v zadnjih letih bistveno ne spreminja, incidenca drugih rakov prebavil pa stalno narašča. Kljub vse boljšim operativnim tehnikam, skrbni pooperativni negi in onkološkemu zdravljenju z obsevanjem in kemoterapevtiki je preživetje še vedno najbolj odvisno od zgodnje diagnoze bolezni. Tumorje prebavil odkrivamo v vseh slovenskih zdravstvenih ustanovah, vendar, žal, še vedno ne uspemo ugotoviti še ozdravljive bolezni pri več kot 20% bolnikov. Zato ni naključje, da je Zveza slovenskih društev za boj proti raku letošnji teden boja proti raku posvetila rakom prebavil. Mnogim rakom prebavil se lahko izognemo z uživanjem energetsko uravnotežene in z vitamini bogate hrane ter opuščanjem kajenja in prekomernega pitja alkoholnih pijač, mnoge rake pa lahko zgodaj odkrijemo in celo preprečimo s preventivnimi pregledi.

V zadnjem desetletju zaznavamo velik napredek v razumevanju molekularnih, biokemičnih in epidemioloških značilnosti ter terapevtskih možnosti pri teh bolnikih. Onkološko zdravljenje z obsevanjem in kemoterapevtiki postaja ob kirurškem zdravljenju vse pomembnejši način zdravljenja. Glede na rezultate kliničnih raziskav je danes pooperativno onkološko zdravljenje nekaterih rakov prebavil že uveljavljen standarden način zdravljenja.

V pričujoči knjigi, ki je rezultat večletnega dela in sodelovanja zdravnikov različnih strok pri pripravi smernic za celostno obravnavo bolnikov z rakom prebavil, je zajeta vsa problematika rakov prebavil: epidemiološke značilnosti, incidenca, etiopatogeneza, patološke značilnosti, klasifikacija, klinična slika in algoritem diagnostike in zdravljenja, rehabilitacije ter nadzora zdravljenih bolnikov. Posebej so prikazani vsi standardni načini operativnega in onkološkega zdravljenja ter priporočila za standardno kombinirano zdravljenje. Predstavljen je tudi algoritem postopkov pri simptomatskem zdravljenju in bolnikovo doživljanje ob soočanju z boleznijo.

Sposobnost lajšanja bolečine povzdiguje zdravnika na raven bogov. Žal pa zaradi nepoznavanja vseh možnosti lajšanja bolečine in zaradi strahu pred opiatnimi analgetiki več kot polovica bolnikov z rakom po nepotrebem trpi zaradi bolečin. S spremenjeno zakonodajo in z novimi zdravili s podaljšanim analgetičnim delovanjem ter z novimi paranteralnimi načini lajšanja bolečine je postalo zdravljenje kronične bolečine enostavnejše in učinkovitejše. V drugem delu je prikazano uspešno protibolečinsko zdravljenje rakavega bolnika s pripravki tablet opiatnih analgetikov s podaljšanim učinkovanjem, ki jih danes

lahko predpisujejo zdravniki splošne medicine, in paranteralni načini lajšanja bolečine pri bolnikih, kjer oralno zdravljenje ni učinkovito.

Knjiga 11.onkološki vikend je neprecenljiv pripomoček za ustrezno postopanje vsakemu zdravniku, saj na zgoščen in pregleden način podaja vse sodobne smernice multidisciplinarne obravnave bolnikov z raki prebavil in bolnikov s kronično bolečino.

Bled 18. aprila 1997

*v imenu Kancerološke sekcije:
Borut Štabuc*